

Kurzus előadója: Simon Attila
Kurzus megnevezése: <i>Kultúra és medialitás (A fenséges elméletei)</i>
Kurzus megnevezése angolul: Culture and Media: Theories of the Sublime
Kurzus kódja vagy típusa BMA-IROD-130:4
Kurzus helye és ideje: A/429, kedd 14.00-15.30
Oktató elérhetősége: email: simon.attila@btk.elte.hu honlap: https://mikti.elte.hu/simonattila fogadóóra: kedd 13.00-14.00

A kurzusvezetés nyelve(i): magyar A hozzászólás, vizsga nyelve(i): magyar Írásbeli dolgozat nyelvei: magyar
Követelmények: – a tárgyalandó szövegek alapos ismerete (többszöri elolvasása); – az adott órán tárgyalandó szöveget alaposan ismerni és hozni kell; – aktív órai munka (önálló kérdések megfogalmazása a tárgyalandó szöveghez); – beszámoló tartása az első alkalommal megbeszélendő témából – a félév végén ZH megírása a kötelező irodalom és az órai jegyzetek alapján; – legfeljebb három hiányzás.

Kurzus leírása, célja:

A kurzuson a „fenséges” retorikai, poétikai és (főként) filozófiai elméleteinek történetét vizsgáljuk. A fenséges fogalmának diszkurzív kidolgozásait aprólékos, kritikai olvasással közelítjük meg. Először a fenségest mint retorikai és esztétikai fogalmat vesszük szemügyre (Psz.-Longinosz, Burke, Kant, Schiller). Itt az alapkérdés az lesz, hogyan dolgozzák ki a fenséges fogalmát mint az esztétikai tapasztalat egyik alapkategóriáját. Ezután Kosztolányi *Hajnali részegségének* és egy erről készített, a fenséges fogalmát a középpontba állító értelmezésnek a segítségével a fogalom irodalomtudományos alkalmazhatóságának egy példáját mérlegeljük (Kosztolányi, Kulcsár Szabó Ernő). Végül annak az „átpolitizálódásának” a fontosabb állomásait tekintjük át, melyen a fenséges az utóbbi évtizedekben keresztülment (pl. Lyotard, Žižek). Hogyan lett a fenséges (pusztán?) esztétikai kategóriából politikai, társadalmi, ideológiai fogalommá (terror stb.).

Kurzus tematikája:

- 1-2. Pszeudo-Longinosz: A fenségről
- 3-4. Burke: Filozófiai vizsgálódás... Második, Negyedik és Ötödik rész
- 5-7. Kant: A fenséges analitikája
8. Schiller: A fenségesről
9. Kosztolányi Dezső: *Hajnali részegség*; Kulcsár Szabó Ernő: *Boldogan és megtörötten?*
- 10-11. Shaw: *The Sublime* (7. és 8. fejezet)
12. ZH

Számonkérés és értékelés módja:

A félév végén ZH megírása.

Kurzushoz tartozó irodalom:

Kötelező irodalom:

Pseudo-Longinos: *A fenségről*. Ford. Nagy Ferenc. Akadémiai, Budapest, 1965.

Edmund Burke: *Filozófiai vizsgálódás a fenségesről és a szépről való ideáink eredetét illetően*. Ford. Fogarasi György. Magvető, Budapest, 2008, 67-105 (Második rész), 155-193 (Negyedik rész), 197-215 (Ötödik rész).

Immanuel Kant: *Az ítélőerő kritikája*. Ford. Papp Zoltán. Ictus, h. n., 1996-97, 162-201 (§§ 23-29). Mindegy, ennek melyik kiadását használják, de csak a Papp Zoltán-féle fordítást!

Friedrich Schiller: *A fenségesről*. Ford. Papp Zoltán. = Uő: *Művészet- és történelemfilozófiai írások*. Ford. Papp Zoltán és Mesterházi Miklós. Atlantisz, Budapest, 2005, 353-369.

Kulcsár Szabó Ernő: *Boldogan és megtörötten? A „fenséges” alakzatai a Hajnali részszépség esztétikai tapasztalatában* = Uő: *Költészet és korszakküszöb. Klasszikusok a modernség fordulópontján*. Akadémiai, Budapest, 2018, 39-60.

Philip Shaw: *The Sublime*. Routledge, London – New York, 2017, 167-207 (7. és 8. fejezet).

Ajánlott irodalom:

A kötelező olvasmányok eredeti nyelven történő olvasása.

Ezen kívül a teljes művek, amelyekből órán részleteket olvasunk:

Edmund Burke: *Filozófiai vizsgálódás a fenségesről és a szépről való ideáink eredetét illetően*. Ford. Fogarasi György. Magvető, Budapest, 2008.

Immanuel Kant: *Az ítélőerő kritikája*. Ford. Papp Zoltán. Ictus, h. n., 1996-97.

Friedrich Schiller: *Művészet- és történelemfilozófiai írások*. Ford. Papp Zoltán és Mesterházi Miklós. Atlantisz, Budapest, 2005.

Kulcsár Szabó Ernő: *Költészet és korszakküszöb. Klasszikusok a modernség fordulópontján*. Akadémiai, Budapest, 2018.

Philip Shaw: *The Sublime*. Routledge, London – New York, 2017.

Egyéb megjegyzések: